

mgr Jan Golis

**Odpowiedź na recenzję dysertacji doktorskiej nt. *Geneza i rozwój działalności Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1992-2007*,
przygotowanej przez Pana prof. dr. hab. Tomasza Jurka, AWF Poznań.**

Serdecznie dziękuję Panu Profesorowi za dokonanie analizy przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej. Zamieszczone przez Pana Profesora krytyczne uwagi pod adresem dysertacji uważam za konstruktywne i cenne, podnoszące wartość formalną i merytoryczną rozprawy. Pragnę odnieść się do błędów i uchybień na które zwrócił uwagę Pan Profesor.

Odnosząc się do uwag Pana Profesora dotyczących granic terytorialnych dysertacji chciałbym wyjaśnić, iż rozprawa doktorska nt. *Geneza i rozwój działalności Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1992-2007* wykracza poza obszar Polski (Włochy), ponieważ korzenie działalności sportowej Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej (SALOS RP) sięgają czasów św. Jana Bosko – założyciela zakonu salezjanów i formatora kultury fizycznej salezjanów. Międzynarodowa działalność księży salezjanów i sióstr salezjanek przyczyniła się do rozwoju wychowania, edukacji i kultury fizycznej w Polsce.

Nawiązując do sugestii Pana Profesora dotyczącej przyjętej cezury czasowej w dysertacji pragnę poinformować, iż zakres chronologiczny pracy obejmujący 15 lat działalności został ustalony przy rozpoczęciu przygotowania dysertacji doktorskiej (2007 rok) i zatwierdzony przy otwarciu przewodu doktorskiego w 2010 roku w Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. Ewentualne przesunięcie cezury końcowej zostanie zrealizowane po przeprowadzeniu dodatkowej kwerendy, w zakresie publikacji pracy doktorskiej.

Słuszna jest uwaga Pana Profesora, dotycząca niewykorzystania materiałów ikonograficznych (fotografii) w pracy doktorskiej. Posiadam liczne fotografie źródłowe dotyczące działalności salezjanów w zakresie kultury fizycznej. Będą one wykorzystane w procesie przyszłej publikacji rozprawy doktorskiej.

Pragnę nadmienić, iż we wstępie został zawarty materiał, dotyczący analizy wykorzystanych źródeł, ze zwróceniem szczególnej uwagi na jednostki archiwalne i tytuły prasowe, które przyniosły najlepsze rezultaty w zakresie kwerendy źródeł. Sugestia Pana Profesora, dotycząca tej kwestii, przyczyni się do przeprowadzenia jeszcze bardziej szczegółowej oceny (analizy) źródeł.

Słuszna jest uwaga Pana Profesora, dotycząca rozdziału I dysertacji doktorskiej nt. *Kościół rzymskokatolicki w Polsce wobec kultury fizycznej do 1992 r.* o utworzeniu dwóch podrozdziałów: 1. *Stosunek papieżstwa do kultury fizycznej*; 2. *Kościół Rzymskokatolicki w Polsce wobec kultury fizycznej*. Cennymi wskazówkami Pana Profesora są również sugestie, iż autor pracy mógł obszar aktywności kościoła w zakresie sportu do 1992 rozszerzyć o działalność w zakresie kultury fizycznej: Duszpasterstw Akademickich (ks. Witold Andrzejewski); Parafialnych Klubów Sportowych (o. Józef Joniec); Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego RP (ks. Mirosław Mikulski), a także pierwszego ogólnopolskiego opłatka sportowców (Prymas Józef Glemp – 1990), pierwszej pielgrzymki sportowców (ks. Mirosław Mikulski, 1992) oraz sugestia dotycząca uwzględnienia w pracy walki władz Polski Ludowej z Kościołem Katolickim, jak również politycznych okoliczności rozwiązania Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży Męskiej (KSMM) i Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży Żeńskiej (KSMŻ). Zostaną te kwestie uzupełnione w przyszłej publikacji pracy. Podobnie, jak uwaga dotycząca braku w bibliografii cytowanego miesięcznika *Pokłosie Salezjańskie*, wydawanego w latach 1918-1939.

Nawiązując do uwagi dotyczącej braku informacji o działalności salezjanów w latach 1949-1992 pragnę poinformować, iż było to spowodowane programową likwidacją przez władze komunistyczne placówek szkolno-wychowawczych prowadzonych przez kościół. Zlikwidowano wtedy salezjańskie zakłady wychowawcze, szkoły licealne, zawodowe, domy dziecka. Pozostała tylko szkoła salezjańska w Oświęcimiu a działalność salezjanów skupiała się w parafiach. Informacja ta zawarta jest w dysertacji.

Przechodząc do uwagi Pana Profesora zawartej w rozdziale III i dotyczącej różnic pomiędzy programami i projektami pragnę poinformować, iż program jest pojęciem szerszym. Program to zbiór kilku (dwóch lub więcej) projektów. Analizując dostrzeżone przez Pana Profesora powtórzenia w pracy, znajdujące się na stronach 35-36 i 49-50, pragnę poinformować, że było to moim przeoczeniem i te kwestie zostaną uwzględnione w przyszłej publikacji pracy.

Odnosząc się do sugestii Pana Profesora dotyczących braku nazwisk działaczy zaangażowanych w salezjańskie dzieło sportowe pragnę poinformować, iż część z nich zamieściłem w biogramach. Pogłębiona kwerenda źródłowa może umożliwić wzbogacenie wiedzy z tego zakresu. Problem inwentaryzacji bazy materialnej dotyczącej liczby posiadanych obiektów sportowych, w przyszłej publikacji zostanie także przedstawiony w formie tabelarycznej.

Jeśli chodzi o spostrzeżenie Pana Profesora dotyczące rozdziału IV o różnej objętości tekstu poświęconego poszczególnym stowarzyszeniom SALOS RP pragnę poinformować, iż było to związane z aktywnością poszczególnych stowarzyszeń i z dostępnością materiałów źródłowych,

zawartych w archiwach. Słuszna jest uwaga Pana Profesora, dotycząca użycia niepoprawnej nazwy w rozdziale VI; poprawna nazwa to: *Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* (PFRON). Słuszne jest spostrzeżenie Pana Profesora, iż w pracach naukowych osoby niepełnosprawne powinniśmy określać jako osoby z niepełnosprawnością intelektualną.

W zakresie sugestii, odnoszącej się do rozdziału VII (w podrozdziale pierwszym), Pan Profesor pisze, *Autor nie precyzuje, które informacje dotyczą pracy polskich salezjanów za granicą i czy byli to członkowie SOSRP. Występuje wiele danych liczbowych, prawdopodobnie o zasięgu światowym, bez komentarza Doktoranta. Jaki ma to związek z działalnością tytułowej organizacji?* Pragnę nadmienić, iż działacze i członkowie poszczególnych Inspektorii SALOS RP prowadzili działalność wychowawczą i kulturalno-oświatową, także poza granicami Polski. Niemniej jednak, te kwestie, w oparciu o pogłębioną kwerendę źródeł zostaną uwzględnione przy przygotowaniu dysertacji doktorskiej do publikacji.

Zakończenie nie jest tylko syntezą pracy doktorskiej, lecz także znajdują się w nim odpowiedzi na problemy badawcze zawarte we wstępie. Warto jednak zaznaczyć, iż bardzo cenne są sugestie Pana Profesora – w zakresie zakończenia - odnoszące się do, *pewnego ogólniejszego spojrzenia na specyfikę działalności SOSRP i pogłębionej refleksji na temat efektów połączenia sacrum ze sportem, turystyką i rehabilitacją. Autor mógł wskazać pewne etapy rozwoju salezjańskiej kultury fizycznej w Polsce, ewentualnie porównać jej dorobek z innymi krajami np. Włochami.*

Wszystkie uwagi Pana Profesora, dotyczące uzupełnienia bibliografii w zakresie źródła drukowanego, źródeł internetowych oraz publikacji zostaną uzupełnione przy pracach związanych z publikacją dysertacji doktorskiej. W zakresie kwerendy źródeł, Autor przeprowadził relacje, które wniosły szersze spojrzenie dotyczące problematyki SALOS RP. Zostaną przygotowane uzupełnienia, odnoszące się do określenia relacji: czy jest to relacja ustna, czy pisemna?

Pragnę zapewnić, iż wszelkie *usterki literowe, interpunkcyjne i stylistyczne*, zostaną wyeliminowane, w ramach prac związanych z przygotowaniem pracy doktorskiej do publikacji.

Chciałbym podziękować Panu Profesorowi za konstruktywne uwagi, sugestie i spostrzeżenia. Jednocześnie pragnę zapewnić, iż wszystkie uwagi i zalecenia Pana Profesora zostaną wykorzystane podczas publikacji dysertacji doktorskiej.